

British Embassy
Pristina

“GLAS GLASAČA”

Izveštaj za period 16.09.2008 – 31.10.2008.

„Glas glasača“

Izveštaj za period 16.09.2008 – 31.10.2008.

Mreža žena Kosova počela je implementaciju projekta „Glas glasača“ 16.09.2008. godine, u okviru kojeg je uspostavljanje kontakta sa građanima/glasačima, odnosno prijem žalbi i sugestija građana za određene političare, lokalnog ili centralnog nivoa i bazira se na tri glavna mehanizma. Prvi mehanizam sprovođenja ovog projekta je telefonska linija, koja omogućava građanima besplatan poziv na broj **0800 201 401**, svakog radnog dana od 09:00 do 17:00 časova. Drugi mehanizam je elektronska pošta zerivotuesve@gmail.com. S druge strane, treći mehanizam sprovođenja projekta su susreti sa građanima, prvobitno organozovani u 10 opština Kosova. Ovaj projekat je podržan od strane Britanske Ambasade i Pošte i telekomunikacije Kosova (PTK).

Primljene žalbe preko mehanizma sprovođenja „Telefonska linija“

Od 16.09.2008. do 31. 10.2008. godine, na liniji „Glas glasača“ registrovano je ukupno 610 telefonskih poziva. Od ukupnog broja telefonskih poziva, njih 457 odnose se na muški pol, dok 153 na ženski pol. Pozivi su primljeni iz svih regiona Kosova. Osim opština predstavljenih u donjem grafikonu, žalbi i uznemirenja građana prema vlastima lokalnog i centralnog nivoa, bilo je i iz ovih opština: Štrpce (dve žalbe), Štimlje (dve žalbe) i Artana (dve žalbe).

Tabela br. 1 Rangiranje opština na osnovu broja poziva građana na liniji „Glas glasača“

Br.	Opština	Broj telef. poziva	Br.	Opština	Broj telef. poziva
1	Priština	84	16	Vitina	15
2	Đakovica	49	17	Obilić	15
3	Prizren	47	18	Kaçanik	14
4	Nepoznato	46	19	Gnjilane	12
5	Drenas	41	20	Lipljane	12
6	Ferizaj	28	21	Vučitrn	12
7	Podujevo	26	22	Dečane	10
8	Klina	26	23	Istok	9
9	Mališevo	25	24	Koosvo Polje	5
10	Mitrovica	24	25	Dardana	5
11	Suva Reka	22	26	Han i Elezit	4
12	Peć	20	27	Artana	2
13	Skenderaj	16	28	Štimlje	2
14	Orahovac	16	29	Štrpce	2
15	Dragaš	16			

Bazirajući se na dosadašnje telefonske pozive od strane građana preko telefonske linije, među glavnim žalbama i nezadovoljstvima građana su korupcija od strane određenih političkih lidera (na lokalnom i centralnom nivou), redukcije električne energije, redukcije vode, nedostatak vodovoda, posebno u selima, u kojima su stanovnici primorani da koriste pijaću vodu iz bunara, koji nisu testirani, nedostatak kanalizacije u selima, pri čemu se ugrožava blagostanje građana, kao i nedostatak asfaltnih puteva u ruralnim zonama. Nezaposlenost predstavlja drugu uznemirenost građana, pri čemu oni naglašavaju da je, kao posledica toga, u porastu migracija mladih kosovara.

Nepotizam je jedna druga uznemirenost koja je potencirana od strane građana, tako da se većina njih izražavaju da, i pored ispunjavanja kriterijuma za zapošljavanje na neko određeno radno mesto, oni nisu izabrani zbog nedostatka porodičnih veza sa određenim poslodavcima.

Siromaštvo je jedno od drugih uznemirenja, koje su građani inicirali kroz tri mehanizma. Veći broj žalbi i nezadovoljstva je primljen i u vezi loših zdravstvenih usluga i njihove odsutnosti u seoskim sredinama. Nedostatak škola, posebno u ruralnim zonama, predstavlja uznemirenje za koje su mnogi roditelji koristili priliku da to izražavaju putem ovog mehanizma sprovođenja projekta, naglasivši da postojeći nedostatak škola rezultira u teškoćama i slabom kvalitetu pohađanja nastave za mnoge učenike, zbog toga što su u nekim ruralnim sredinama deca primorana da pešače i do četiri kilometara da bi pohađala nastavu.

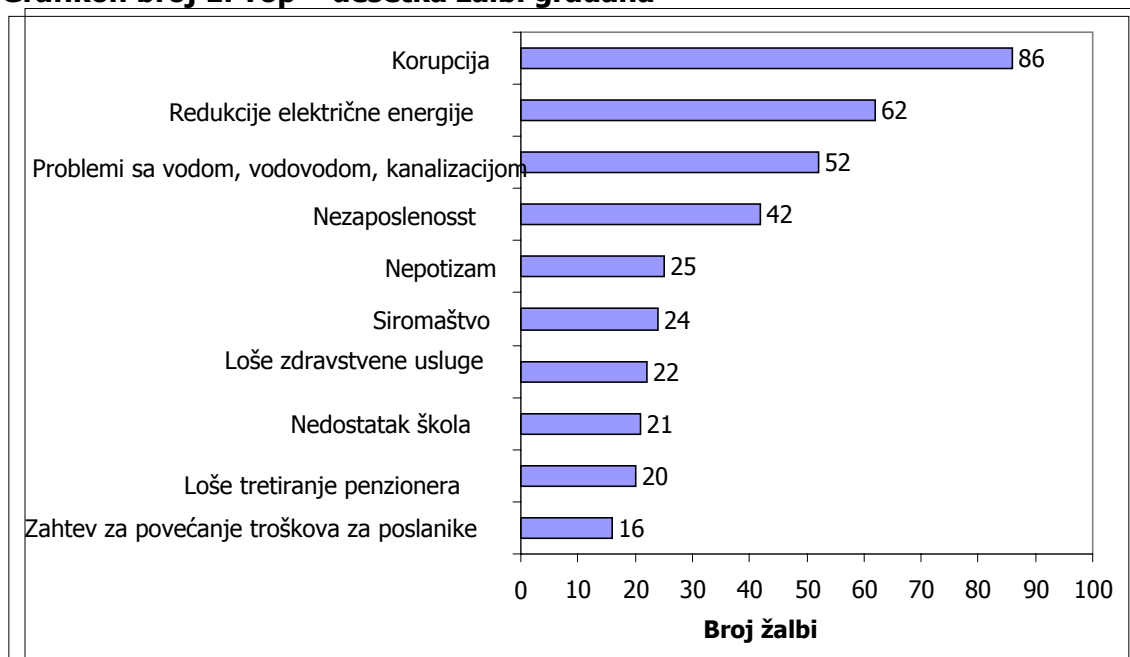
Veliki broj telefonskih poziva je primljen i od strane penzionera, čije se žalbe nadovezuju sa niskim nivoom državnih usluga koja oni dobijaju, i pored njihovih zdravstvenih problema, kao i u vezi sa neusvajanjem Zakona o penzionerima.

Odmah nakon predloga Skupštine Kosova u vezi sa povećanjem troškova za poslanike, na liniji „Glas glasača“ bilo je reagovanja građana, izražavajući njihovo nezadovoljstvo takvim predlogom.

Veliki broj građana je, takođe, izražavao svoje nezadovoljstvo u vezi sa pravosudnim sistemom na lokalnom i centralnom nivou. Oni se izražavaju da, i pored postojanja zakona, često se dešava da se sudska rešenja ne poklapaju sa određenim zakonom ili se često puta događa da se predmeti odugovlače od strane sudija, zbog favorizovanja familijarnih veza.

Od mnogih građana, posebno iz Opštine Drenas, Kastriot i Mitrovica, pokrenuta su uznemirenja na telefonskoj liniji i u vezi sa zagađenjem životne sredine u ovim zonama od strane KEK-a, Feronikla i bisumpornog ulja.

Grafikon broj 1. Top – desetka žalbi građana

Osim već spomenutih žalbi, mnoge žalbe i uznemirenja građana su upućena i u vezi sa neintegrisanjem severnih delova Mitrovice, nazivajući to zanemarivanjem lokalnih, centralnih i međunarodnih vlasti.

Odsutnost brige prema veteranima rata bilo je jedno drugo uznemirenje kosovskih građana, ističući da mnogi od njih žive pod veoma lošim zdravstvenim i ekonomskim uslovima.

Drugo uznemirenje građana, koje otežava udovoljavanje elementarnih potreba, imajući u vidu stepen siromaštva i nezaposlenosti na Kosovu, predstavlja niska socijalna pomoć i njeno ukidanje porodicama kod kojih deca navršavaju 15 godina starosti.

Zbog visokih kriterijuma Ministarstva obrazovanja o prijemu učenika u srednjim školama i na univerzitetu, mnogi građani, a posebno učenici srednjih škola su izneli njihove žalbe u vezi sa nedostatkom školske infrastrukture, uključujući ovde i kabinete za razne predmete, čiji nedostatak smanjuje mogućnost ispunjavanja postavljenih kriterijuma. Osim gorenevedenih žalbi, koje su prikazane i u gornjem grafikonu, primljene su i žalbe u vezi:

- odsutnosti brige lokalnih i centralnih vlasti prema licima sa ograničenim sposobnostima, uključujući ovde i nedostatak škola za ovu kategoriju stanovništva, i
- nedostatka osnaživanja razvoja poljoprivrede, nemogućnosti obrađivanja zemljišta zbog visokih cena odgovarajućih predmeta.

Žalbe građana prema opštinama

Kao što se iz grafikona broj 1 može videti, najveći broj telefonskih poziva je primljen od strane građana **Opštine Priština**, sa ukupno 84 telefonskih poziva. Zabrinutosti i žalbe stanovnika Opštine Priština, izražene preko linije „Glas glasača“, uglavnom se nadovezuju sa:

- korupcijom;
- oštećenim putevima;
- lošim zdravstvenim uslugama;
- nezaposlenošću;
- lošim uslugama u sistemu pravosuđa; i
- nedostatkom vode u nekim gradskim naseljima i redukcijom vode uopšte.

Preko telefonske linije građani su zahtevali polaganje računa od strane opštinskih institucija za donaciju koju je dodeljila nemačka Vlada za regulisanje vodovodnog sistema za Prištinu.

S druge strane, **Opština Đakovica** je na drugom mestu po broju telefonskih poziva, sa ukupno 49 telefonskih poziva. Žalbe građana Đakovice, izražene preko linije „Glas glasača“, u najvećoj meri odnose se na:

- veliki broj nezaposlenosti u opštini;
- nedostatak škola, posebno u ruralnim zonama;
- nedostatak vodovoda u ruralnim zonama;
- loše funkcionisanje sudova i teškoće građana oko opremanja dokumentacijom, zbog nedovoljnog broja kancelarija koja se bave ovim pitanjem.

Iz **Opštine Prizren** primljeno je ukupno 47 telefonskih poziva građana. Žalbe i zabrinutosti stanovnika Opštine Prizren, izražene putem ovih telefonskih poziva se, uglavnom, nadovezuju sa:

- nedostatkom brige prema invalidima i palim u ratu;
- nedostatkom sportskih centara;
- nedostatkom škola za decu sa ograničenim sposobnostima,
- slabim uslovima za razvoj poljoprivrede; i
- nedostatkom škola, posebno u ruralnim sredinama.

Broj primljenih telefonskih poziva u **Opštini Drenas** iznosi ukupno 41 poziv. Žalbe građana Drenasa, izražene na liniji „Glas glasača“ se, uglavnom, odnose na:

- zagađenje životne sredine od Feronikla;
- neizgradnju porušenih kuća u toku rata;
- nedostatak jedne kancelarije u opštini za adresiarnje žalbi;
- nepotizam; i
- nedostatak saobraćajnih znakova.

Iz **Opštine Ferizaj** je do sada primljeno ukupno 28 telefonskih poziva. Žalbe se odnose na:

- nedostatak institucionalnog staranja prema invalidima rata (niska socijalna pomoć);
- neasfaltiranje puteva, posebno u ruralnim zonama,
- siromaštvo;
- korupciju sudova; i

- nedostatak bezbednosti građana, posebno učenika po školama.

Broj primljenih telefonskih poziva od strane stanovnika **Opštine Podujevo** je do sada dostigao ukupnu brojku od 26 poziva. Žalbe stanovnika ove opštine se, uglavnom, odnose na:

- oštećenje šuma;
- slab obrazovni nivo u školama;
- nezaposlenost, i
- nedostatak zdravstvenih osiguranja.

Iz **Opštine Klina** je do sada primljeno ukupno 26 telefonskih poziva, putem kojih su iznete sledeće žalbe:

- nemarnost opštine prema problemima sa kojima se suočava stanovništvo;
- niska socijalna pomoć;
- nedostatak kanalizacije, posebno u ruralnim sredinama;
- ukidanje socijalne pomoći i opasnost koja pretila deci ove opštine od otvorene kanalizacije; i
- nedostatak vodovoda u ruralnim zonama.

U **Opštini Mališevo** primljeno je ukupno 25 telefonskih poziva. Pitanja koja su stanovnici ove opštine pokrenuli putem telefonskih poziva odnose se na:

- loše funkcionisanje pravosudnog sistema;
- visoku cenu obrade zemljišta; i
- nedostatak škola i vodovoda u ruralnim zonama.

Iz **Opštine Mitrovica** primljeno je ukupno 24 telefonskih poziva. Žalbe stanovnika ove opštine, izražene preko telefonskih poziva, odnose se na:

- institucionalni nepotizam;
- neasfaltiranje puteva, posebno u ruralnim zonama;
- nedostatak vodovoda u ruralnim zonama;
- nepovećanje plata tehničkom osoblju obrazovanja;
- nemogućnost pristupa u bolnici u Mitrovici za stanovnike južnog dela; i
- nedovoljno angažovanje na lokalnom, centralnom i međunarodnom nivou za integrisanje severnog dela Mitrovice.

Telefonski pozivi su primljeni i iz **Opštine Suva Reka**, bilo je ukupno 22 telefonskih poziva. Među najčešće iznetim žalbama od strane stanovnika Opštine Suva Reka su:

- zahtev Parlamenta Kosova o povećanju troškova za poslanike;
- neregulisanje pitanja obezbeđivanja smeštaja za lica čije su kuće porušene u toku rata;
- nedostatak fabrika i pitanje nezaposlenosti; i
- nedostatak sportskih hala.

Od stanovnika **Opštine Peć** do sada je preko linije „Glas glasača“ primljeno ukupno 20 telefonskih poziva. Žalbe stanovnika ove opštine se, uglavnom, odnose na:

- zaštitu životne sredine;
- ilegalnu izgradnju u ovoj opštini;
- zdravstveni sistem; i

- nepotizam prilikom prijema na nova radna mesta.

U **Opštini Skenderaj**, na kliniji „Glas glasača“, do sada je primljeno 16 telefonskih poziva. Iznete žalbe stanovnika se, uglavnom, odnose na:

- reduciranja električne energije;
- teškoće stanovnika u opremanju dokumentacijom,
- nedostak brige prema porodicama palih;
- nedostatak podrške za razvoj poljoprivrede; i
- institucionalni nepotizam.

Iz **Opštine Orahovac** je do sada primljeno 16 telefonskih poziva. Među glavnim žalbama stanovnika ove opštine su:

- nedostatak podrške razvoju poljoprivrede;
- nedostatak kompjuterske opreme po školama;
- nedostatak električne energije; i
- nepotizam u školama i na radna mesta.

Broj primljenih telefonskih poziva u **Opštini Dragaš** je do sada dospeo na 16 poziva. Žalbe stanovnika ove opštine se, uglavnom, nadovezuju sa:

- nedostatkom električne energije;
- nedostatkom centralanog grejanja u školama;
- nedostatkom kontejnera za otpatke; i
- neasfaltiranjem puteva, posebno u ruralnim zonama.

I stanovnici **Opštine Vitina** su izrazili njihova uznemirenja putem 15 primljenih telefonskih poziva. Žalbe stanovnika iz ove opštine se, uglavnom, odnose na:

- neodgovarajuće funkcionisanje pravosudnog sistema;
- divlju gradnju; i
- nepotizam i korupciju na lokalnom nivou.

Iz **Opštine Obilić** je do sada primljeno ukupno 15 telefonskih poziva. Među najčešćim žalbama stanovnika ove opštine su:

- nezaposlenost;
- nedostatak asfaltiranja puteva u ruralnim zonama,
- nedostatak električne energije;
- nedostatak bezbednosti; i
- neresavanje pitanja stanovanja za stanovnike čije su kuće bile porušene (uništene) prilikom poplava.

Broj telefonskih poziva, primljenih do sada na telefonskoj liniji, iz **Opštine Kačanik**, dospeo je na 15 poziva. Žalbe građana ove opštine se, uglavnom, odnose na:

- nedostatak škola;
- nedostatak ekonomskog razvoja; i
- korupciju na lokalnom nivou.

Broj telefonskih poziva stanovnika **Opštine Gnjilane** je do sada dospeo na 12. Stanovnici ove opštine žale se na to da sadašnje vlasti nisu preduzele ništa za

ekonomski razvoj opštine, i pored velikih obećanja u toku izborne kampanje, ali i na siromaštvo i nezaposlenost u njihovoj opštini.

Žalbe na telefonskoj liniji su primljene i iz **Opštine Lipljane**. Do sada je registrovano ukupno 12 telefonskih poziva od strane stanovnika ove opštine, a njihove žalbe se odnose na.

- nepotizam u obrazovnom sistemu;
- nedostatak ekonomskog razvoja; i
- korupciju predsednika Skupštine Opštine i na pijacu Lipljana.

Broj primljenih žalbi u **Opštini Vučitrn** je do sada dospeo na ukupno 12 telefonskih poziva. Među najčešćim žalbama stanovnika ove opštine su:

- niske penzije;
- siromaštvo;
- nedostatak vode; i
- nedostatak električne energije.

Do sada je iz **Opštine Dečane** primljeno 10 telefonskih poziva od tamošnjih stanovnika, pri čemu se stanovnici ove opštine najčešće žale na nedostatak prevoza za učenike, koji putuju u druga sela da bi pohađali nastavu, a mnogo od žalbi se odnose i na uništenje šuma.

Primljeni telefonski pozivi iz **Opštine Istok**, do sada ih je bilo 9, a njihove glavne žalbe se odnose na:

- nedostatak električne energije;
- nedostatak asfaltiranja puteva; i
- institucionalni nepotizam.

Mada u manjem broju, primljenih žalbi je bilo i iz ovih opština:

Kosovo Polje, ukupno 5 telefonskih poziva, putem kojih su stanovnici ove opštine izneli njihove primedbe u vezi sa pružanjem usluga na partijskim osnovama i korupcijom na lokalnom nivou.

Dardana, gde je registrovano 5 telefonskih poziva, koji su se odnosili na nedostatak vode, električne energije i privilegije srpske manjine od strane vlade prilikom dodeljivanja sredstava za rad u poljoprivredi.

Han i Elezit, sa ukupno 4 telefonska poziva, pri čemu su stanovnici ove opštine izneli njihove žalbe u vezi sa: korupcijom kod privatizacije fabrike cementa, nedostatkom vode i i korupcijom u Opštinskoj upravi zdravstva.

Artana, svega 2 telefonska poziva, čije je uznemirenje bilo nedostatak vodovoda u ovoj opštini.

Primljena su dva telefonska poziva iz **Opštine Štrpce**, pri čemu su iznete žalbe u vezi sa nedostatkom odgovarajućeg angažovanja Ministarstva zdravstva u poboljšanju

zdravstvenih usluga, kao i u vezi neangažovanja lokalne i centralne vlasti oko povratka stanovnika ove opštine u njihove kuće.

Žalbe građana primljene preko elektronske adrese

Žalbe i uznemirenja građana su primljene i preko elektronske adrese, pri čemu je do sada primljeno 11 pisama i ukupno 16 žalbi.

Žalbe građana, upućene preko elektronske adrese, odnose se na:

- energetski sektor,
- zdravstveni sektor, kao nefunkcionalan;
- nedovoljnu pijaću vodu, posebno u letnji period;
- vladavinu zakona koji se nalazi u status quo;
- teritorijalni suverenitet i bezbednost zemlje;
- stagnaciju spoljne politike;
- totalitarno upravljanje;
- vladinu kontrolu prema medijima;
- pasivnu opoziciju u Parlamentu;
- korupciju na lokalnom i centralnom nivou; i
- nepotizam prilikom izbora na radna mesta po ministarstvima i institucionalnoj administraciji.

Iznosimo neke odlomke iz primljenih pisama elektronskim putem:

„Svedoci smo da se po raznim delovima Kosova asfaltiraju putevi. Međutim, nijedan od tih puteva nema trotuara i građani su primorani da hodaju po automobilskoj trasi i na taj način se njihov život ugrožava...”

„Ja sam građanin Lipljana. Želim da vam pišem i da vam ispričam „dalavere” koje si čine u mojoj opštini. Predsednik opštine čim je došao na položaj, preuzeo je korišćenje stočne pijace i zelene pijace. A takođe i zgradu Banke za Biznis (vlasništvo Opštine) sada pretvara u sopstven restoran...”

„Ako smatrate da su bili uredni glasovi oni iz 2007. godine, sasvim ste u zabludi! Jedan moj profesor je lično priznao da je njegov sin, na jednom glasačkom mestu, sa 35 glasova, koliko je imao, povećao ih je na 87. Danas je on odbornik u jednoj opštinskoj skupštini...”

„Premijer se stalno poziva na sprovođenje zakona, međutim dozvoljava da se lica koja su vršila finansijske zloupotrebe, (kao na pr.: bivši predsednik Skupštine Kosova, protiv kojeg je pokrenuta krivična prijava za zloupotrebu radnog mesta), slobodno šetaju putem, kao da ništa nisu učinili. Kao pravnica, znam da, ako se protiv jednog lica podnosi krivična pojava, takvo lice mora biti pritvoreno, kako bi sud ustanovio istinu...”

Žalbe primljene prilikom susreta sa građanima

Žalbe i uznemirenja građana u vezi lokalne i centralne vlasti primljene su i povodom održavanja susreta sa građanima. Planirano je da se održavaju 10 susreta, međutim realizirano je 8, u sledećim opštinama: Đakovica, Vučitrn, Obilić, Vitina, Prizren, Drenas, Mitrovica i Kosovo Polje. Nije uspela organizacija u opštini Gnjilane i Lipljane.

Prvi susret sa građanima je održan u **Đakovici**, 18.09.2008. godine.

Izneta uznemirenja i žalbe od strane građana Opštine Đakovica prema lokalnoj i centralnoj vlasti odnosila su se na:

- ekonomsko stanje u opštini;
- sever Mitrovice, pri čemu su se oni izrazili da je izvan kontrole institucija Kosova;
- nedovoljno angažovanje za priznavanje države Kosova od zemalja sveta;
- migraciju u porastu mladih iz Đakovice;
- nedostatak razvoja poljoprivrede;
- probleme oko vodovoda po selima ove opštine;
- divlju gradnju u gradu;
- rupe po putevima u gradu;
- teškoće penzionera zbog niskog iznosa penzija i pored njihovih zdravstvenih problema;
- probleme u zdravstvu, posebno u ruralnim zonama, gde je nedostatak ambulantnih centara;
- uznemirenja u vezi sa parkom u Đakovici, za koji je rečeno da postoji opasnost da se oduzima za izgradnju neke crkve; i
- nedostatak škola u nekim selima Đakovice, pri čemu deca treba da pohađaju nastavu u drugim selima, bez obzira na činjenicu da te škole mogu biti udaljene i do 4-5 kilometara.

Od strane građana – učesnika, prisutni su bili i učenici srednjih škola koji su izneli njihove žalbe u vezi sa nedostatkom bezbednosti u školama, primenom fizičkog i psihičkog nasilja (pretnji) nad učenicima od strane nastavnika, nedostatkom opreme po školama. Učesnici iz Hasi – Đakovica, izneli su uznemirenje vezano za teške uslove života, nedostatak dovoljnih škola i loše uslove u školama.

Drugi susret sa građanima održan je u **Vučitrnu**, 19.09.2008. godine.

Izneta uznemirenja i žalbe od strane građana opštine Vučitrn prema lokalnoj i centralnoj vlasti, bila su:

- mogućnosti za zapošljavanje u opadanju;
- nedostatak vode, o čemu su građani izrazili svoje uznemirenje naglašavajući da vode ima svega 2 sata u toku 24 sati, a u nekim sredinama moguće je da vode bude svega 15 minuta u toku 24 sati; i
- obrazovni sistem.

Treći susret sa građanima je održan u **Obilić**, 22.09.2008. godine.

Izneta uznemirenja i žalbe od strane građana Opštine Obilić prema lokalnoj i centralnoj vlasti, nadovezala su se sa obećanjima političkih lidera ove opštine, koja su, po njihovim rečima, nakon dobijanja glasova, ostala u zaborav od strane izabраниh političara. Ostale žalbe i uznemirenja građana bila su:

- pitanje opštinske infrastrukture, povodom koje se oni izražavaju da nedostaje jedan dugoročan urbanistički i razvojni plan opštine;
- prašina koji uni svakodnevno dišu, kao posledica termoelektrana;
- putevi sa rupama na šta se nije intervenisalo još od posle rata;
- loš kvalitet u školama zbog nedostatka škola. Usled lošeg menadžiranja od strane direktora Direkcije za obrazovanje u Obiliću, deca u nekim školama ove opštine još uvek pohađaju nastavu u kontejnerima, u nedostatku dovoljnih prostorija u školi;
- nedostatak prave saradnje između KEK-a i Skupštine Opštine, što je uticalo da KEK ne uplaćuje takse opštini, mada je na to dužan po zakonu, što utiče na progres opštine;
- nedostatak električne energije, pri čemu oni izražavaju njihovo nezadovoljstvo, ističući da stanovnici Obilića žive između dve termoelektrane, međutim redukcije električne energije za ove stanovnike važe kao i za ostale žitelje Kosova;
- nedostatak omladinskih aktivnosti; i
- nezaposlenost, koja primorava mlade iz ove opštine da doprinose u druge gradove u kojima im se pruža mogućnost.

Među prisutnima bilo je i građana koji su došli da izražavaju svoja individualna uznemirenja u vezi sa oštećenjem kuća od poplava, u kojima još uvek ima stanovnika, mada je njihov život ugrožen, žive tamo bez uvažavanja od strane opštine.

Četvrti susret sa građanima održan je u **Vitini**, 25.09.2008. godine.

Izneta uznemirenja i žalbe od strane građana Opštine Vitina odnosila su se na lokalnu vlast. Prisutni su bili i učenici srednje škole "Kuvendi i Lezhës", koji su izrazili njihova nezadovoljstva u vezi sa politizacijom škola.

Među drugim uznemirenjima građana iznet je i:

- nedostatak sprovođenja Zakona o ravnopravnosti polova od strane institucija;
- nezaposlenost u porastu, koja istovremeno povećava broj mladih u migraciji;
- visoka cena/stopa troškova u odnosu na aktuelno ekonomsko stanje u zemlji, što utiče na neispunjavanje elementarnih potreba građana,
- korupcija (prema građanima Vitine treba da postoji jedna specijalna komisija za identifikaciju izvora iz kojih se obogaćuju ljudi i da se kontrolišu biznisi u vezi sa plaćanjem taksi i poreza), i
- zapošljavanje u obrazovanju na partijskim osnovama.

Peti susret sa građanima održan je u **Prizrenu**, 07.10.2008. godine. Izneta uznemirenja i žalbe od strane građana sa ovog susreta odnose se na:

- loš kvalitet zdravstvenog tretiranja, kao posledica kojeg pacijenti moraju da se transferišu u druga mesta;
- nedostatak osoblja familijarne medicine u ruralnim sredinama;
- proterivanje sa posla po partijskim osnovama,
- nedostatak inventara i potrebnih uslova po školama;
- nedostatak potrebnih uslova u infrastrukturi i zapošljavanju lica sa smetnjama u razvoju;
- nedostatak transparentnosti na nivou lokalne i centralne vlasti;
- nedostatak renoviranja studentskog doma u Prizrenu;
- nedostatak električne energije;
- nedostatak kanalizacije u nekim naseljima grada;

- nedostatak rasvetljavanja ulica;
- odsutnost žena u opštinskom rukovodstvu; i
- oštećenje reke Drini i Bardhë i odsutnost opštinske intervencije o ovom pitanju.

Šesti susret sa građanima je održan u **Drenas**, 09.10.2008. godine.

Nakon prezentiranja projekta, susret je pozdravio predsednik Skupštine Opštine, ističući kao slabost vlasti to što se građani ne pitaju o tome šta i gde će se raditi. Nakon što su predsednik i ostali zvaničnici SO-a napustili salu, opravdajući se time da će se građani osećati slobodnije u iznošenju njihovih žalbi, počele su žalbe građana njihovim uznemirenjem u vezi sa zagađenjem životne sredine od Feronikla, naglašavajući da oni imaju pravo da budu informisani o posledicama koje prouzrokuje prisutnost feronikla stanovnicima Drenasa. Takođe, građani Drenasa su izneli njihove žalbe u vezi: prisustva otpadaka u gradu i njihovog spaljivanja od starne građana, divlje gradnje, velike nezaposlenosti, prevođenja naziva naselja prema ranijim nazivima na srpskom jeziku, nedostatka gradskog trga, nesigurnosti u školama, nedostatkom dovoljnih škola, što primorava mnogo dece da pohađaju nastavu daleko od mesta stanovanja, ugrožavajući na taj način njihovo zdravlje. Žalbi građana na ovom susretu bilo je i od strane članova porodica palih, izražavajući njihovo uznemirnje u vezi sa sudbinom 173 nestalih za vreme rata i nepotizma predstavnika vlasti u dodeljivanju vlasništva za porodice palih. Niska opštinska privreda, bila je jedno drugo uznemirenje građana, uključujući ovde i niske isplate, njihova uznemirenja o opasnosti neobrađivanja poljoprivrednih zona zbog veoma visokih cena nafte, semena i veštačkog đubriva, povećavajući time opasnost ostanka njihove dece bez hrane.

Sedmi susret sa građanima održan je u **Mitrovici**, 10.10.2008. godine.

Izneta uznemirenja i žalbe od strane građana Opštine Mitrovica, prema lokalnoj i centralnoj valsti, odnose se na prodaju imanja od strane albanskih stanovnika u severnom delu Mitrovice, naglašavajući da bi Vlada trebala da donosi strategije koje imaju za cilj smeštaj i ostanak albanskih građana u severnom delu. Prisutni na ovom susretu bili su i članovi Handikos-a, koji su izrazili njihove žalbe u neispunjavanju potrebnih uslova života za ovaj deo stanovništva, uključujući ovde nedostatak jednog rehabilitacionog centra, nedostatak njihovog zapošljavanja i odgovarajućeg tretiranja od starne vladinih zvaničnika. Ostala uznemirenja i žalbe građana odnosila su se na:

- nezaposlenost;
- zapošljavanje na bazi nepotizma;
- privilegovanje građana srpske manjine od strane međunarodnih i domaćih institucija, dozvolivši i kršenje zakona;
- korupciju inspektora, što po mišljenju građana utiče na divlju gradnju;
- nedostatak školske infrastrukture do te mere da su nastavnici primorani da izvode nastavu sa dva odeljenja istovremeno i u istoj učionici, po skraćenim časovima, na 35 minuta i uz veliki broj učenika, do 50 njih u jednom odeljenju, u nedostatku školskog prostora;
- nedostatak albanskih škola na severu;
- nepoštivanje protesta građana u vezi sa udaljavanjem administratora UNMIK-a u Mitrovici;
- neodgovarajuće tretiranje penzionera i invalida rata; i

- ograničeni broj prijema studenata na državnom Univerzitetu i nedostatak licenciranja privatnih univerziteta i nedostatak odgovarajućeg doprinosa poslanika u Skupštini.

Građani – učesnici susreta, izrazili su i njihove **sugestije** prema lokalnoj i centralnoj vlasti, pri čemu su tražili da se radi u ovim oblastima:

- **Povratak i ostanak građana na severnom delu, bilo putem obezbeđivanja kredita sa niskim kamatama ili uz mogućnost zapošljavanja;**
- **Poštivanje zakona i od strane srpskih građana;**
- **Izgradnja škola u ruralnim zonama; i**
- **Povećanje broja studenata na državnom Univerzitetu.**

Osmi susret sa građanima održan je u **Kosovo Polje**, 16.10.2008. godine.

Izneta uznemirenja i žalbe od strane građana Opštine Kosovo Polje počela su sa stanovnicima naselja Mirena, koji su istovremeno i članovi porodica 16 palih u ratu. Glavna žalba stanovnika naselja Mirena odnosila se na neuređeni put, zbog čega se, po njihovom mišljenju, ugrožavaju njihova deca prilikom odlaska u školi. Između ostalog, žene naselja Mirena se izražavaju „**ili izgraditi put kojim prolaze naša deca da bi pohađala nastavu, ili ćemo nas 12 majki udovice, sa 37 dece, izaći na putu dok se ovo ne uradi**“. Druga žalba stanovnika ovog naselja odnosila se na visoku nezaposlenost koja vlada u ovim familijama, u kojima žive 12 žena-udovica sa 37 dece, što se, po njihovom mišljenju, nadovezuje sa nepotizmom u zapošljavanju i zapostavljanjem ovih porodica od strane opštinskih zvaničnika. Takođe su iznele njihovo uznemirenje u vezi nedostatka rasvetljenja puta, otvorene kanalizacije, što povećava opasnost koja preta njihovoj deci prilikom pohađanja nastave, posebno za decu - kojima se popodneveni časovi završavaju u 19:00 časova. Drugo uznemirenje je bilo i premeštanje zdravstvene ambulante iz centra grada i njen smeštaj u Bresje, što po njima otežava njihov pristup zdravstvu.